

К.е.н. Ярошенко А.С.

Державний вищий навчальний заклад

«Українська академія банківської справи

Національного банку України», Україна, м. Суми

Облікова політика підприємства в частині нематеріальних активів

Правильно сформована облікова політика дає змогу здійснювати порівняльний аналіз показників діяльності підприємств за різні звітні періоди, а також порівняльний аналіз діяльності різних підприємств, а отже, на основі проведеного аналізу ухвалювати рішення щодо удосконалення порядку обліку нематеріальних витрат на підприємстві.

Виходячи з сучасної існуючої ситуації в економіці на підприємстві пропонуємо виділити такі елементи облікової політики щодо нематеріальних активів (табл.1.1).

Таблиця 1.1 – Елементи облікової політики на підприємствах щодо нематеріальних активів

Критерії, що реалізуються обліковою політикою	Альтернативні варіанти
Розмежування нематеріальних активів за кожною класифікаційною групою	Наводиться розмежування нематеріальних активів за кожною класифікаційною групою, необхідне для потреб аналітичного обліку
Номенклатура центрів відповідальності	Наводиться перелік центрів відповідальності, що формується на підприємстві
Метод нарахування амортизації	Зазначається вибраний метод нарахування амортизації
Періодичність подання управлінської звітності	Вказуються форми внутрішньої звітності, необхідної для управління, періодичність її подання

Облікова політика має формуватися на підставі системного підходу з метою максимальної оптимізації інформації для потреб управління. Виходячи з

такої вимоги, пропонуємо сукупність правил, яких потрібно дотримуватися під час вибору альтернативного варіанта щодо нематеріального активу в обліковій політиці підприємства:

- збалансованість цілей обліку та планування в рамках єдиної системи управління;
- дотримання принципу відповідності доходів і витрат під час формування інформації про нематеріальні активи;
- визначення мінімально достатнього обсягу інформації, необхідної для цілей управління, оскільки зайва деталізація інформації є невиправданою у випадку, якщо вона не потрібна для ухвалення управлінських рішень.

Серед основних елементів концепції облікової політики нематеріальних активів на підприємстві використовують такі положення:

Основним змістом діяльності підприємства в конкурентному середовищі є забезпечення постійного розвитку. Тому до системи бухгалтерського обліку повинні включатися реєстри інформації про нематеріальні активи, які відображають стан процесів розвитку та дозволяють ефективно керувати процесами розвитку підприємства у тому числі, розвитку нематеріальних активів підприємства.

Розвиток – це процес інтенсивних змін, якісно трансформованих технологій, продукцію, спосіб організації виробництва, систему управління підприємством.

В умовах комп'ютеризації основна частка нематеріальних активів припадає на програмне забезпечення та бази даних інформаційної системи підприємства.

Особливості розвитку інформаційних систем підприємства полягають у тому, що поки створюється нова інформаційна система електронного обліку, яка відповідає новим вимогам та умовам роботи підприємства, існуюча система повинна продовжувати функціонувати.

Контроль за ходом проведення змін та аналіз виконання планів переходу на нову інформаційну систему здійснюється з використанням спеціальних

програм управління проектом переходу, які повинні бути інформаційно пов'язані з процедурами та програмами управлінського обліку нематеріальних активів підприємства.

Дані про облік нематеріальних активів повинні переміщатися між системами фінансового та управлінського обліку. Управлінський облік повинен забезпечувати деталізовані результати.

Обмін інформацією повинен здійснюватись або через спеціальну систему рахунків у випадку відокремленої побудови систем фінансового та управлінського обліку, або циркулювати в межах єдиної інтегрованої системи підприємства.

Література:

1. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність. [Текст] : навчальний посібник для студентів вузів / Ф. Ф. Бутинець, Н. М. Малюга. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 480 с. – ISBN 966-321-270
2. Жадько, К. С. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях [Текст] : навч. пос. / К. С. Жадько, В. В. Семенюта, Л. Ш. Олійник. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 112 с.
3. Кантерман О. Поняття та види НМА : Практичне керівництво / О. Кантерман. – Бібліотека Баланс. – 2011. – № 16. – 96 с.
4. Максимова, В. Ф. Облік в галузях економіки [Текст] : навч. посіб. / В. Ф. Максимова. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 496 с. – ISBN 978-611-01-0114-1.
5. Мельничук Л. Ю. Бухгалтерське відображення інтелектуального капіталу [Текст] : дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.04 / Мельничук Любов Юріївна. – О. : ОДЕУ, 2010. – 224 с.